

Rozhovor se Štěpánem Rakem pro časopis Krásné město 4/2025

Štěpán Rak, kytarový virtuos, skladatel a pedagog vystoupil letos v rámci 32. festivalu Ortenova Kutná Hora v chrámu sv. Barbory na společném koncertě s varhaníkem Viktorem Darebným.

Narodil jste se 8. srpna 1945, dva dny po svržení atomové bomby na Hirošimu, po které jste nazval jednu ze svých skladeb. Dodatečně gratulujeme k letošnímu jubileu. Jak jste jej oslavil? K sedmdesátinám jste uspořádal velký koncert v pražské Lucerně nebo koncert na Karlštejně...

Oslavoval jsem a oslavuji jak jinak, než desítkami koncertů u nás i v zahraničí. Jeden z nejprestižnějších koncertů mi uspořádal Alfred Strejček 29.10.2025 v Tereziánském sále Břevnovského kláštera, kde mimo jiné mezi gratulanty byla taková jména jako Libuše Švormová, Viktor a Jana Preissovi, Jitka Molavcová, Petr Kostka, Carmen Mayerová, Tereza Kostková, Jan Matěj Rak a samozřejmě Alfred Strejček, který se na tento benefiční koncert nechal převézt ze sanatoria v Prosečnici. Pro obrovský zájem byly nakonec koncerty dva. Má manažerka Lenka Jarošová mi skutečně s láskou zprostředkovala koncerty na tak nádherných a vznešených místech, jako Novoroční koncert na Svatém Hostýně, na mezinárodních hudebních festivalech jako Český Krumlov, či České Budějovice, dále pak koncerty v klášteře Kladruby a Zelená Hora, na hradech a zámcích a dalších podobných lokalitách. Moc se těším na 3.12.2026, kdy budu hostem Jiřího Suchého a Jitky Molavcové, kteří mi splní můj sen. Jiří Vondrák o mě natáčí hodinový televizní film k mému "buclatému" výročí.

Spojujete v sobě autora a interpreta, hrajete převážně vlastní skladby. Přitom se necháváte inspirovat podněty z historie, filozofie nebo literatury, inspirací ke skladbám vám byla často četba, včetně pohádek, nebo návštěvy různých zemí. Skladba Terra Australia je nejdelší skladbou pro kytaru na světě....

Vaše otázka je vlastně už i odpovědí. Inspirace u mě nejčastěji přicházejí na mých cestách, ať už to byl pětiletý pracovní pobyt ve Finsku, šest koncertních návštěv Austrálie, čtyři Nového Zélandu a vlastně těch 74 zemí čtyř kontinentů se mi staly zdrojem mnoha skladeb.

Téměř čtyři desítky let vystupujete s Alfredem Strejčkem, kterého Ivan Štraus označil za vaše alter ego. Vytvořili jste společně množství hudebně literárních projektů, nejznámější z nich jsou Vivat Comenius a Vivat Carolus Quartus. Projeli jste s nimi více než tři desítky zemí čtyř světadílů. Jak vaše spolupráce s Alfredem vlastně začala? Čemu přičítáte fakt, že se pro vás oba stala doslova společnou životní poutí?

Fred mě před lety oslovil s otázkou, jestli bych s ním šel do projektu Komenský. Tenkrát jsem odpověděl: „na to, pane Strýčku, čekám celý život“ a bylo rozhodnuto. Tak se postupně zrodilo našich 34 celovečerních programů, jejichž inspiracemi byly velké osobnosti naše i zahraniční. Nechybí mezi nimi Jack London, de Saint-Exupéry, Jan Hus, Karel Čapek, Karel Hynek Mácha. Jaroslav Foglar, ale i Tomáš Baťa-

Alfred Strejček o vás mj. řekl: „Štěpán přistupuje k životu vášnivě. Pere se s časem i sám se sebou (někdy i se světem kolem), dívá se a zachycuje okem objektivu poezii, která nám často uniká“. Jste znám jako vášnivý a ceněný fotograf....

Děkuji za to uznání. Původním povoláním jsem výtvarník a výtvarná fotografie mě zajímala už od dob studí na Střední odborné škole výtvarné. Od mládí mě fascinoval surrealismus, zvláště svět Hieronyma Bosche. Vlastně i ve fotografii a foto-grafice hledám a objevuji tyto světy. Ostatně vše můžete vidět na mých častých fotografických výstavách (v současné době například v galerii Potoční v Příbrami, či v Arboretu v Novém Dvoře).

O vašem interpretačním stylu Alfred Strejček řekl: „Když hraje na kytaru, sám se stává hudbou. Ponoří se totálně do hudby vyjadřované kytarou, a v nevyzpytatelných okamžicích k ní přidává svůj zvučný hluboký hlas, případně pískání“. Tak tomu bylo i při koncertě v chrámu sv. Barbory. Je o vás známo, že u míst, kde vystupujete, silně prožíváte genia loci, jedinečnost prostoru. Víím, že jste si přál zahrát si v chrámu sv. Barbory. Čím je pro vás tento prostor jedinečný? Jak jste vnímal koncert samotný?

Za vysněný koncert ve Svaté Barboře patřil můj dík Ortenově Kutné Hoře, na které jsme často s Alfredem Strejčkem účinkovali. Chrám svaté Barbory mě už od dětství ohromoval svou jedinečnou monumentalitou. Vždy jsem si přál mít zde koncert. Děkuji za splnění tohoto mého dávného snu.

V jednom z bilančních rozhovorů kolem vašich sedmdesátin zaznělo, že se nebojíte přiznat, že jste šťastný. V tom rozhovoru jste mj. řekl, že člověk by měl být pozitivní. Obojí také vyznávám. Chtěl byste k tomu dnes – po deseti letech – něco dodat, něco, co by čtenáři Krásného města mohli vzít jako vzkaz člověka, jehož „život je řetězcem splněných přání“?

Nikdy nepřestat věřit, že oni Andělé štěstí jsou opravdu kdykoli připraveni nám splnit naše přání, neboť dokud žijeme, je možné vše. Nejsem člověk bez pochybností, strachů a depresí, ale i v těchto chvílích nalézám pomoc v tiché vnitřní modlitbě.

Děkuji pěkně za rozhovor.

Vlastislav Navrátil, Klub rodáků a přátel Kutné Hory